מֻתָּר לְכָל בְּנֵי הַמָּבוֹי לְהוֹצִיא וּלְהַכְנִיס מֵחֲצֵרוֹת לַמָּבוֹי (ג) (וּמֵהֶם לַבָּתִּים) (בית יוסף (ד"ה ומ"ש רמיט) בשם שבולי לקט (סי' נט)) בְּשַׁבָּת. אֵימָתַי מְבָרֵךְ עָלָיו, (ד) בְּשָׁעָה שֶׁמְּקַבֵּץ אוֹתוֹ מִבְּנֵי הַמָּבוֹי אוֹ בְּשָׁעָה שֶׁמְּזַכֶּה לָהֶם. הַגָּהָה: וְאִם גָּבוּ אוֹתוֹ לְשֵׁם עֵרוּב וְשָׁכְחוּ (ה) וְלֹא בֵּרְכוּ עָלָיו הֲרֵי עֵרוּבָם, כִּי אֵין הַבְּרָכָה מְעַכֶּבֶת (אגור (סי' תקנ) ושבולי לקט (שם) עיין סוף סימן שס"ז):

הִלְכוֹת תְּחוּמִין

שצו דִּין אַרְבַּע אַמּוֹת שֶׁיֵּשׁ לְכָל אָדָם בְּשַׁבָּת. וּבוֹ ב' סְעִיפִים:

א בְּרַיְיתָא עֲרוּבִין מ"ח (ע"א). ב כְּתַנָּא קַמָּא בְּמִשְׁנָה שָׁם מ"א (ע"ב). הָרַי"ף (ג"ז) וְהָרַמְב"ם בְּפֶרֶק י"ב (הט"ו) וְכ"ז (ה"ד). ג צִיְּנְתִּיו לְעֵיל סִימָן שמ"ט סָעִיף א' וּב'. ד פְּשׁוּט שָׁם סָעִיף א', לְרַבָּנָן דְּתַנְיָא לָן כְּוָתַיְיהוּ. ה בְּרַיְיתָא ג' (ע"ב) לְעִנְיַן הַשּׁוֹבֶת שָׁם, וְהוּא הַדִּין לְמְעָרֵב, וְכֵן כָּתַב הָרַב הַמַּגִּיד (שבת פי"ב הט"ו) בְּשֵׁם הָרַשְׁבָּ"א.

א (א) א'שְׁבוּ אִישׁ תַּחְתָּיו' (שמות טז כט), מִכָּאן שֶׁכָּל אָדָם יֵשׁ לוֹ ב[אַרְבַּע אַמּוֹת בְּכָל מָקוֹם, (ב) אֲפִלּוּ יָצָא חוּץ לַתְּחוּם. ג[וּמוּדָדִים לְכָל אָדָם (ג) בָּאַמָּה שֶׁלּוֹ, וְאִם הָיָה (ד) נָגָּם בְּאֵיבָרָיו, נוֹתְנִים לוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת בֵּינוֹנִיּוֹת שֶׁל כָּל אָדָם, שֶׁכָּל אַחַת מֵהֶן שִׁשָּׁה טְפָחִים. הַגָּהָה: (ה) וְאֵלּוּ אַרְבַּע אַמּוֹת מוּדָדִין לוֹ (ו) מֵרְוָחוֹת, (ז) וְהוּא (ח) בְּאֶמְצָעָן. (טור). (ח) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּמֶתֶר לְהַלֵּךְ אַרְבַּע אַמּוֹת (ט) לְכָל צַד, (י) אֲבָל לְטַלְטֵל אֵין לוֹ רַק אַרְבַּע אַמּוֹת עִם אֲלַכְסוֹנָן, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר לְעֵיל סִימָן שמ"ט (טור בשם הרז"ה והמגיד פרק י"ב (מהל' שבת הט"ו) בשם רשב"א):

ב [כָּל מָקוֹם שֶׁקָּדַשׁ עָלָיו הַיּוֹם, אִם הוּא (יא) מֻקָּף לְדִירָה, (יב) אֲפִלּוּ אֵין בּוֹ עַתָּה דְּיוֹרִין, (יג) חָשׁוּב כָּלּוֹ כְּאַרְבַּע אַמּוֹת. ה[וְאִם אֵינוֹ מֻקָּף לְדִירָה, (יד) עַד סָאתַיִם חָשׁוּב כֻּלּוֹ כְּאַרְבַּע אַמּוֹת. וַאֲפִלּוּ שָׁבַת (טו) בְּתַל גָּבוֹהַּ וּבְקָמָה קְצוּרָה (טז) וְשִׁבֳּלִים מַקִּיפוֹת אוֹתָהּ, (יז) חֲשִׁיבִי כְּאַרְבַּע אַמּוֹת עַד סָאתַיִם:

בֵּאֵר הֵיטֵב

א (א) בְּאֶמְצָעָן. וּבְסִימָן שמ"ט מְבֹאָר שֶׁיָּכוֹל לְבָרֵר לְאֵיזֶה רוּחַ שֶׁיִּרְצֶה הָאַרְבַּע אַמּוֹת, עַיֵּן שָׁם סָעִיף ד'. עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק"א):

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

כָּל הַחֲצֵרוֹת שֶׁבַּמָּבוֹי בְּיַחַד: (ג) וּמֵהֶם לַבָּתִּים. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, מִן הַמְּבוֹאוֹת וַחֲצֵרוֹת לַבָּתִּים. וְאַף דְּהָכָא אֲיֵרֵי (ו) בְּשִׁתּוּפֵי מְבוֹאוֹת לְחוּד, (ז) מִכָּל מָקוֹם הָא מְבֹאָר בְּסִימָן שפ"ז (ס"א) דְּסוֹמְכִין עַל שִׁתּוּף בְּמָקוֹם עֵרוּב וַאֲיֵרֵי רַמ"א בְּאַפֵּן זֶה. וְעַיֵּן לְעֵיל בְּסוֹף סִימָן שס"ו בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק פג) שֶׁהָעַתָּקָנוּ הַנָּסָח הַנָּהוּג לוֹמַר: (ד) **בְּשָׁעָה שֶׁמְּקַבֵּץ וְכוּ'**. עַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן שס"ו בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן פ' פ"א פ"ב וְשָׁם גַּם כֵּן לְכָאן: (ה) **וְלֹא בֵּרְכוּ עָלָיו וְכוּ'**. הוּא הַדִּין (ג) אֲפִלּוּ לֹא אָמְרוּ עָלָיו גַּם כֵּן הַנָּסָח שֶׁל 'בְּזֶה הַשִּׁתּוּף' הַנַּ"ל:

א (א) **'שְׁבוּ אִישׁ תַּחְתָּיו' מִכָּאן וְכוּ'**. פֵּרוּשׁ דִּכְתִיב (שמות טז כט) 'תַּחְתָּיו' כְּתַחְתָּיו, גּוּפוֹ שָׁלֹשׁ אַמּוֹת, וְאַמָּה כְּדֵי לִפְשֹׁט יָדָיו וְרַגְלָיו, וְכַמְבֹאָר בְּסִימָן שמ"ט (ס"א) עַיֵּן שָׁם בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"א), אַף דְּשָׁם מַיְירֵי לְעִנְיַן טִלְטוּל אֵיזֶה חֵפֶץ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, וְהָכָא מַיְירֵי לְעִנְיַן יָצָא חוּץ לַתְּחוּם דְּיֵשׁ לוֹ רְשׁוּת לְהַלֵּךְ אַרְבַּע אַמּוֹת: **(ב) אֲפִלּוּ יָצָא וְכוּ'**. שֶׁהֲרֵי מֹשֶׁה (ו) אָמַר זֶה לְאוֹתָן שֶׁיָּצְאוּ חוּץ לַתְּחוּם 'שְׁבוּ אִישׁ תַּחְתָּיו' [טור]: (ג) **בָּאַמָּה שֶׁלּוֹ**. עַיֵּן לְעֵיל סִימָן שמ"ט בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן ג': (ד) **נָגָּם בְּאֵבָרָיו**. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, שֶׁגּוּפוֹ בֵּינוֹנִי וּזְרוֹעוֹ קָצָר, וּכְמוֹ שֶׁבֵּאַרְתִּי לְעֵיל בְּסִימָן שמ"ט סָעִיף קָטָן ד' וּבְשַׁעַר הַצִּיּוּן שָׁם (סק"ד): (ה) **וְאֵלּוּ אַרְבַּע אַמּוֹת וְכוּ'**. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, (ז) בֵּין כְּשֶׁמּוֹדְדִין לְכָל אָדָם בָּאַמָּה שֶׁלּוֹ, וּבֵין כְּשֶׁמּוֹדְדִין אַרְבַּע אַמּוֹת בֵּינוֹנִיּוֹת: (ו) **מֵרְוָחוֹת**. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, שֶׁיִּהְיוּ מוֹדְדִין אוֹתוֹ בָּרֶוַח (ז) וְלֹא בְּצִמְצוּם. וְדַע דְּאַרְבַּע אַמּוֹת נוֹתְנִין לוֹ מְרֻבָּעוֹת לְעֵבֶר פָּנָיו שֶׁהוּא רוֹצֶה לֵילֵךְ, דְּהֵינוּ (ד) שֶׁיָּכוֹל לֵילֵךְ בָּהֶן אַף בַּאֲלַכְסוֹנָן שֶׁעוֹלֶה עוֹד אַמָּה וּשְׁלֹשָׁה חֲמִשִּׁין: (ז) **וְהוּא בְּאֶמְצָעָן**. טָעוּת סוֹפֵר, וְצָרִיךְ לִכְתֹּב זֶה אַחַר תֵּבַת לְכָל צַד, וּכְמוֹ שֶׁנִּבְאַר לְקַמָּיהּ [טַ"ז (סק"א) וְהַגְרָ"א]: (ח) **וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּמֶתֶר**

א (ו) **וּקְרָא הָכִי פֵּרוּשׁוֹ, 'שְׁבוּ אִישׁ תַּחְתָּיו' לְאוֹתָן שֶׁיָּצְאוּ לְחוּץ, 'אַל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ' לְאוֹתָן שֶׁלֹּא יָצְאוּ עֲדַיִן לְלִקְט** (אַלְיָה רַבָּה (סק"א) בְּשֵׁם מַלְבּוּשֵׁי יוֹם טוֹב):

(ג) וְעוֹלָה עַל אַרְבַּע אַמּוֹת עוֹד שְׁנֵי אַצְבָּעוֹת. כֵּן כָּתְבוּ הַפּוֹסְקִים לְעִנְיַן הַנַּפְקָא מִנָּהּ שֶׁיֵּשׁ בֵּין שׁוֹחֲקוֹת לַעֲצֻבוֹת שֶׁמְּבֹאָר בְּעֵרוּבִין דַּף ג' עַמּוּד ב'. וְאַף דְּשָׁם מַסֵּיק הַגְּמָרָא דְּצָרִיךְ לֵילֵךְ לְהַחְמִיר אַף לְעִנְיַן מָשָׁךְ מְבוֹי שֶׁהוּא דְּרַבָּנָן, הָכָא שְׁאנֵי דְּהַלְמוּד הוּא מִמַּה דִּכְתִיב בִּקְרָא 'שְׁבוּ אִישׁ תַּחְתָּיו', וְשִׁעוּר תַּחְתָּיו לְרַבִּי יְהוּדָה הוּא מְרֻוָּחוֹת כִּדְאִיתָא בִּגְמָרָא, וְכֵן כָּתַב בִּגְאוֹן יַעֲקֹב: **(ד) דְּהִנֵּה לְפִי מַה שֶּׁבֵּאַר הַגְרָ"א לְעֵיל בְּסִימָן שמ"ט, גַּם הָרַמְב"ם הַמַּחְמִיר שָׁם לְעִנְיַן לְכַתְּחִלָּה, מוֹדֶה דְּהֵיכָא דְּבָרַר מֶתֶר לְטַלְטֵל אַף הָאֲלַכְסוֹן שֶׁל הָרִבּוּעַ, וְכֵן בְּהִלּוּךְ גַּם כֵּן מֶתֶר אַף הָאֲלַכְסוֹן, עַיֵּן שָׁם. אֲבָל לְהַלֵּךְ בְּמִישׁוּר אָסוּר יוֹתֵר מֵאַרְבַּע אַמּוֹת,** עַיֵּן שָׁם: **(ה)** כֵּן מְבֹאָר בְּמִשְׁנָה (מה.) בְּדַעַת רַבִּי יְהוּדָה דְּפָסַק דַּעָה רִאשׁוֹנָה כְּוָתַיְיהוּ: **(ו)** גְּמָרָא (מח.) בְּדַעַת חֲכָמִים לְפִי דַּעָה זוֹ: **(ז) וְיֵרוּעַ דְּכָל שְׁעוּרֵי שַׁבָּת הוּא מְרֻבָּעִין עִם הַזָּוִית שֶׁלָּהֶם:** **ב** (ם) רַשְׁ"י (סא: ד"ה בעיר): **(ט)** גְּמָרָא (סא.): **(י)** גְּמָרָא ט"ו (ע"א): **(יא) בְּגִמְרָא אִיתָא דְּהוּא הַדִּין בְּנָקַע [גַּמְּא] שֶׁהוּא עָמֹק עֲשָׂרָה טְפָחִים וְרָחָב מֵאַרְבַּע אַמּוֹת עַד סָאתַיִם:**

שַׁעַר הַצִּיּוּן

א (ם) כְּגוֹן שֶׁהַמָּבוֹי לֹא הָיָה מֻתָּקָן בְּתְּחִלָּה בְּעֵרוּבִין כְּדִין, וְעָשׂוּ רַק עֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת לְהַתִּיר הַטִּלְטוּל בָּחֲצֵר, וְאַחַר כָּךְ נִתְקַן הַמָּבוֹי וְלֹא נֶחְסַר רַק שִׁתּוּפֵי מְבוֹאוֹת:

(ג) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"א): (ג) מְגַן אַבְרָהָם לְעֵיל בְּסוֹף סִימָן שס"ו (ס"ק כא):

א (ם) וּקְרָא הָכִי פֵּרוּשׁוֹ, 'שְׁבוּ אִישׁ תַּחְתָּיו' לְאוֹתָן שֶׁיָּצְאוּ לְחוּץ, 'אַל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ' לְאוֹתָן שֶׁלֹּא יָצְאוּ עֲדַיִן לְלִקְט (אַלְיָה רַבָּה (סק"א) בְּשֵׁם מַלְבּוּשֵׁי יוֹם טוֹב):

(ג) אַחֲרוֹנִים: **(ג) וְעוֹלָה עַל אַרְבַּע אַמּוֹת עוֹד שְׁנֵי אֻצְבָּעוֹת.** כֵּן כָּתְבוּ הַפּוֹסְקִים לְעִנְיַן הַנַּפְקָא מִנָּהּ שֶׁיֵּשׁ בֵּין שׁוֹחֲקוֹת לַעֲצֻבוֹת שֶׁמְּבֹאָר בְּעֵרוּבִין דַּף ג' עַמּוּד ב'. וְאַף דְּשָׁם מַסֵּיק הַגְּמָרָא דְּצָרִיךְ לֵילֵךְ לְהַחְמִיר אַף לְעִנְיַן מָשָׁךְ מְבוֹי שֶׁהוּא דְּרַבָּנָן, הָכָא שְׁאנֵי דְּהַלְמוּד הוּא מִמַּה דִּכְתִיב בִּקְרָא 'שְׁבוּ אִישׁ תַּחְתָּיו', וְשִׁעוּר תַּחְתָּיו לְרַבִּי

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah